

Do: Pan Premier Mateusz Morawiecki

Podniesienie celu UE w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. do -65% w celu ochrony zdrowia przed jednoczesnymi skutkami pandemii COVID-19 i kryzysu klimatycznego

Szanowny Panie Premierze,

W tym tygodniu podczas Rady Europejskiej uzgadniany będzie nowy cel redukcji emisji gazów cieplarnianych dla UE do 2030 roku. Obrady odbędą się w przededniu piątej rocznicy przełomowego Porozumienia Paryskiego, w którym strony zobowiązały się do ograniczenia globalnego wzrostu temperatur do poziomu znacznie poniżej 2°C i dążą do ograniczenia go do 1,5°C. Od 2015 r. podjęcie zdecydowanych działań w sprawie zmiany klimatu stało się pilne jak nigdy dotąd, również dla Polski.

Jako wiodąca europejska organizacja non-profit zajmująca się wpływem środowiska na zdrowie obywateli i obywaterek Unii Europejskiej, **Health and Environment Alliance (HEAL) apeluje do Pana o zwiększenie zaangażowania na rzecz ochrony zdrowia ludzi i środowiska naturalnego poprzez zobowiązanie do podniesienia celu UE w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych do co najmniej -65%.**

Nowe dowody wskazują na ogromne korzyści zdrowotne i możliwości zapobiegania chorobom dzięki zdecydowanym działaniom proklimatycznym. Poprawa zdrowia publicznego i niższe koszty opieki zdrowotnej zrównoważyłyby również część nakładów ponoszonych w związku z łagodzeniem skutków zmiany klimatu.

W najnowszym raporcie programu The Lancet Countdown on Health and Climate Change podkreślono, że żaden kraj – bogaty czy biedny – nie pozostaje nietknięty wpływem zmiany klimatu na zdrowie. Dotyczy to również Polski, ponieważ skutki globalnego ocieplenia, takie jak fale upałów, susze, zmiana wzorców pogodowych czy rozprzestrzenianie się chorób zakaźnych, zostały już [zaobserwowane](#).

Piąta coroczna analiza programu The Lancet Countdown analizuje wpływ zmiany klimatu na zdrowie publiczne według 43 wskaźników, podsumowując, co działania proklimatyczne – lub ich brak – oznaczają dla zdrowia:

- **Europa jest szczególnie narażona na skutki ekstremalnych upałów.** Ze swoją starzejącą się populacją zdominowaną przez mieszkańców miast Europa osiąga najwyższe wyniki wskaźnika HVI (wrażliwości na działanie wysokich temperatur). Wskaźnik ten łączy dane dotyczące narażenia na fale upałów z danymi na temat podatności ludności oraz możliwości radzenia sobie z tymi problemami przez system opieki zdrowotnej. W 2018 r. w Europie odnotowano 104 000 zgonów osób starszych narażonych na upały, podczas gdy na całym świecie było ich łącznie 296 000.
- **Negatywne konsekwencje zmiany klimatu można złagodzić w celu osiągnięcia korzyści zdrowotnych i ekonomicznych.** Naukowcy i klinicyści stojący za nowym raportem podkreślają, że pilne działania mające na celu przeciwdziałanie zmianie klimatu i wdrożenie planów realizacji zobowiązań w zakresie ograniczenia globalnego wzrostu temperatury do znacznie poniżej 2°C są kluczowe dla osiągnięcia ww. korzyści. **Działania te mogą również zmniejszyć ryzyko przyszłych pandemii**, ponieważ czynniki wywołujące zmianę klimatu mogą powodować ryzyko pandemii odzwierzęcych (ryzyko pandemii wywołanych chorobami zakaźnymi, które przenoszą się ze zwierząt na ludzi).

• **Jeśli polityka dotycząca COVID-19 nie będzie w pełni dostosowana do ambicji klimatycznych**, Europa nie będzie w stanie spełnić swoich zobowiązań w zakresie redukcji emisji, co wpłynie na stan zdrowia publicznego i gospodarkę w nadchodzących dziesięcioleciach.

Pandemia COVID-19 obnażyła podatność Europejczyków na wstrząsy w systemach opieki zdrowotnej oraz zależność stabilności gospodarczej od zdrowia publicznego. Tymczasem produkcja i spalanie paliw kopalnych (węgla, ropy i gazu) powoduje emisje zanieczyszczeń powietrza i prowadzi do zmiany klimatu o katastrofalnych skutkach na całym świecie. Zanieczyszczenie powietrza i zmiana klimatu są ze sobą powiązane i wywołują różnorodne skutki dla zdrowia ludzi, w perspektywie krótko- i długoterminowej, także w Polsce. Według Europejskiej Agencji Środowiska zanieczyszczenie powietrza jest przyczyną przedwczesnej śmierci tylko w Polsce 50 000 osób rocznie.

Ocena wpływu Komisji Europejskiej na niedawno zaproponowane prawo klimatyczne UE pokazuje, że znaczna redukcja emisji SO₂, NO_x i PM_{2,5} wynikać będzie ze zwiększenia celu UE w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. z obecnych 40% do 55%. Jeszcze większa redukcja zanieczyszczeń powietrza nastąpiłaby, gdyby unijny cel redukcji emisji gazów cieplarnianych został wzmocniony zgodnie z Porozumieniem Paryskim, a mianowicie o co najmniej -65%, o co apelują eksperci ochrony zdrowia.

Organizacja HEAL chciałaby podkreślić, że ambitne działania w dziedzinie ochrony klimatu obejmują nie tylko podniesienie celu UE na 2030 r. do co najmniej -65%, ale także działania w zakresie:

1. **Zaprzestania wsparcia dla paliw kopalnych do 2025 r.**
2. **Zapewnienia warunków sprawiedliwej transformacji.**
3. **Osiągnięcia celu „zero zanieczyszczeń” dążącego do zapobiegania chorobom.**

Głęboko liczymy na Pana przywództwo w tym tygodniu w celu zapewnienia najlepszej możliwej przyszłości dla zdrowia Polek i Polaków oraz wszystkich mieszkańców Europy poprzez wyznaczenie kierunków polityki uwzględniających przede wszystkim zdrowie ludzi i ochronę planety.

Niniejszy list w sprawie zwiększenia celu klimatycznego UE do 2030 r. został skierowany do wszystkich szefów państw UE, a także do Przewodniczącego Rady Europejskiej, Przewodniczącej Komisji Europejskiej, Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego i Pierwszego Wiceprzewodniczącego Komisji.

Z wyrazami szacunku,

Genon K. Jensen

Załączniki:

[Lancet Countdown 2020 – Global report](#)

[Lancet Countdown 2020 – EU policy brief](#)